

5. Понад 190 тисяч воєнних злочинів: Офіс Генпрокурора представив Комісії ООН масштаби злочинів РФ. Офіс Генерального прокурора України. 2024. URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/ponad-190-tisyac-vojennix-zlociniv-ofis-genprokurora-predstaviv-komisiyi-oon-masstab-i-zlociniv-rf-proti-ukrayini> (дата звернення: 15.03.2026).

6. Директива (ЄС) 2016/680 від 27.04.2016 про захист фізичних осіб у зв'язку з опрацюванням персональних даних компетентними органами... URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32016L0680> (дата звернення: 15.03.2026).

7. Протокол про внесення змін до Конвенції 108+ від 10.10.2018. Рада Європи. URL: <https://rm.coe.int/convention-108-convention-for-the-protection-of-individuals-with-regar/16808b36f1> (дата звернення: 15.03.2026).

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-677-5-26>

**CENTER FOR LEGAL INFORMATION, PROFESSIONAL
DEVELOPMENT AND EXPERT RESEARCH:
CONCEPT AND EUROPEAN ANALOGUES**

**ЦЕНТР ПРАВНИЧОЇ ІНФОРМАЦІЇ, ПРОФЕСІЙНОГО
РОЗВИТКУ ТА ЕКСПЕРТНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ:
КОНЦЕПЦІЯ ТА ЄВРОПЕЙСЬКІ АНАЛОГИ**

Shevchuk O. A.

*Candidate of Law, Director of the
Center for Legal Information,
Professional Development
and Expert Research,
Kyiv National Economic University
named after Vadym Hetman,
Kyiv, Ukraine*

Шевчук О. А.

*кандидат юридичних наук, директор
Центру правничої інформації,
професійного розвитку та
експертних досліджень юридичного
інституту,
Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана
м. Київ, Україна*

Глобальні виклики сучасності формують принципово нові вимоги до правової системи України і до якості підготовки юристів. В умовах, коли Україна реалізує безпрецедентний за масштабом курс на інтеграцію до Європейського Союзу, особливої стратегічної ваги набувають інституції, здатні одночасно генерувати правничі знання, впливати на законодавчий процес і виховувати нове покоління фахівців, які розуміють логіку та цінності європейського права. Саме в цьому

контексті постає питання про роль і значення університетських центрів правничих досліджень та експертиз – інституцій, що в країнах ЄС давно стали незамінними посередниками між академічною наукою, державою і суспільством.

Однією з таких інституцій є Центр правничої інформації, професійного розвитку та експертних досліджень Юридичного інституту Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана (далі – Центр). Його концепція, принципи діяльності та реалізовані проекти демонструють, що Центр органічно вписується у тренд на практико-орієнтованість, міждисциплінарність та суспільну відповідальність університетського права, який вже десятиліттями визначає розвиток правничої науки та освіти в Європі.

Центр створено як структурний підрозділ Юридичного інституту КНЕУ з метою системної реалізації кількох взаємопов'язаних функцій, таких як систематизація правничої інформації та проведення економіко-правових і міждисциплінарних досліджень у сферах інформаційних технологій, інформаційної безпеки та суспільно-правових явищ; внесення пропозицій щодо вдосконалення законодавства, проведення правових експертиз і впровадження результатів наукових досліджень у практичну діяльність органів влади; практична підготовка студентів-правників і науково-педагогічних працівників, формування у них компетентностей, необхідних для роботи в умовах євроінтеграції та глобальних викликів.

Одним із найбільш показових прикладів практичного виміру діяльності Центру є організований ним Всеукраїнський конкурс із розробки проєктів безпекових договорів. Студенти-правники, залучені до цього конкурсу, розробляли реальні правові документи у сфері безпеки, які були представлені в Національній асоціації адвокатів України, а в майбутньому планується їх представлення в Офісі Президента України та Міністерстві закордонних справ України. Цей приклад є унікальним навіть у масштабах Європи, адже він демонструє, що університетський центр здатен перетворити навчальний процес на інструмент формування реальної державної правової політики.

Значення цього формату важко переоцінити. По-перше, студенти отримують досвід роботи з документами, які мають реальний вплив на міжнародно-правове становище України, а отже, набувають компетентностей значно вищого рівня, ніж передбачає традиційна правнича освіта. По-друге, держава отримує якісний незалежний аналітичний продукт, сформований на основі сучасних правничих знань. По-третє, формується покоління юристів, для яких участь у євроінтеграційних процесах є не абстрактним поняттям, а особистим досвідом. Саме такий підхід забезпечує стале кадрове підґрунтя для

правової євроінтеграції України – процесу, що потребує не лише законів, а й людей, здатних ці закони творити та застосовувати відповідно до стандартів ЄС.

Не менш важливим є внесок Центру у сфері правової експертизи та законотворення. Центр системно вносить пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства відповідно до принципів і права ЄС, проводить економіко-правові дослідження, залучає до практичної діяльності науково-педагогічних працівників інституту.

В умовах масштабних євроінтеграційних реформ, що охоплюють сотні галузей українського законодавства, потреба у якісній незалежній правовій експертизі є критичною. Адаптація національного права до *acquis communautaire* – одна з ключових умов членства в ЄС та є завданням, яке неможливо вирішити силами лише державного апарату. Університетські центри правничих досліджень є в цьому процесі незамінними партнерами держави, оскільки поєднують академічну незалежність із практичною орієнтованістю та доступом до актуальних наукових знань.

Концепція Центру КНЕУ органічно корелює з моделями провідних університетських правничих інституцій Європи. Найбільш показовим є приклад T.M.C. Asser Instituut (Нідерланди), заснованого у 1965 році - міжуніверситетського центру міжнародного та європейського права, що розташований у Гаазі. Місія Asser Institute полягає у проведенні фундаментальних та незалежних досліджень, орієнтованих на правову політику, а також у поширенні знань через освітні програми, конференції та публікації [1]. Характерно, що цей центр функціонує на перетині академічної науки, правової практики та державного управління – саме так, як це передбачено концепцією Центру КНЕУ.

Подібну модель реалізує Maastricht Centre for European Law (MCEL) Університету Маастрихта – один із найбільших у світі академічних центрів вивчення права ЄС, що об'єднує 57 дослідників і ставить за мету генерувати правову науку, релевантну для судів, законодавців та громадянського суспільства [2]. Amsterdam Centre for European Law and Governance (ACELG) Університету Амстердама, у свою чергу, реалізує Amsterdam European Law Clinic – формат, у якому студенти магістратури працюють із реальними клієнтами та проектами, отримуючи досвід практичного застосування права ЄС [3]. Саме такий формат є аналогом конкурсу безпекових договорів, що проводив Центр КНЕУ.

Спільними ознаками всіх цих інституцій є поєднання наукової, освітньої та консультативної функцій; орієнтація на потреби держави і суспільства; практична підготовка студентів через реальні проекти; активна участь у формуванні правової політики; міжнародна мережева взаємодія. Усі ці ознаки притаманні й Центру КНЕУ, що свідчить про

відповідність його концепції найкращим стандартам університетської правничої науки ЄС.

Важливим аспектом стратегічного впливу є питання міжнародного визнання Центру. Всесвітньо визнані правничі центри, як-от T.M.C. Asser Instituut чи MCEL, залучають до співпраці уряди, міжнародні організації та інституції ЄС, формують порядок денний правової дискусії і впливають на рішення, що визначають правовий порядок у Європі та світі. Для України, яка перебуває у процесі правової трансформації та одночасно у стані збройного протистояння, що несе загрози всьому міжнародному правопорядку, наявність власного авторитетного правничого центру з міжнародним визнанням є стратегічною необхідністю.

Центр, що розробляє проекти безпекових договорів з представленням на національному рівні, що готує фахівців, здатних формулювати позицію України у міжнародно-правових дискусіях, що проводить незалежну правову експертизу в умовах, коли кожна правова норма має значення для виживання та майбутнього держави, заслуговує не лише національного, а й міжнародного визнання, що відкриє можливості для участі у спільних дослідницьких проектах з провідними університетами ЄС, залучення міжнародного фінансування, обміну досвідом і побудови мереж взаємодії, що матимуть безпосередній вплив на якість євроінтеграційних реформ в Україні. Крім того, присутність українського правничого центру на міжнародній арені є важливим інструментом правового суверенітету держави: вона свідчить про здатність України не лише адаптувати чуже право, а й генерувати власну правову думку, що заслуговує на увагу світу.

Висновки. Центр правничої інформації, професійного розвитку та експертних досліджень КНЕУ імені Вадима Гетьмана є інституцією, що відповідає концептуальним стандартам провідних університетських правничих центрів Європейського Союзу.

Подальший розвиток Центру, розширення його міжнародної мережевої взаємодії та інституційне визнання у європейському правничому просторі є стратегічним завданням, реалізація якого матиме системний позитивний вплив на хід та якість євроінтеграційних перетворень в Україні.

Література:

1. T.M.C. Asser Instituut. About the Asser Institute. URL: <https://www.asser.nl/about-the-asser-institute/> (дата звернення: 25.04.2026).
2. Maastricht Centre for European Law. URL: <https://www.maastrichtuniversity.nl/research/maastricht-centre-european-law> (дата звернення: 25.04.2026).

3. Amsterdam Centre for European Law and Governance. European Law Clinic. URL: <https://acelg.uva.nl/elc/about-aelc.html> (дата звернення: 25.04.2026).

4. Centre for European Legal Studies, University of Cambridge. URL: <https://www.cels.law.cam.ac.uk/> (дата звернення: 25.04.2026).

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-677-5-27>

EXTRADITION AS AN INTERNATIONAL LEGAL CATEGORY: TERMINOLOGICAL AND CONCEPTUAL APPROACHES

Shyshatska Yu. O.

PhD in Law,

International University

Odesa, Ukraine

<https://orcid.org/0000-0002-4731-5769>

The modern world is inconceivable without cooperation and interaction between states in various spheres of activity. This is primarily due to the processes of globalization and integration, which “have gradually led to the transparency of state borders, the free movement of capital, and the possibility of unhindered and virtually uncontrolled movement of people” [6, p. 139], consequently leading to a rise in criminal activity. As a vital institution of international criminal law and a key vector of international cooperation in crime prevention, the institution of extradition plays a crucial role in the administration of justice and the punishment of offenders.

Significant contributions to the development of the conceptual foundations of extradition have been made by prominent domestic and foreign scholars, including Yu. Alenin, S. Andreichenko, M. Bassiouni, N. Boister, V. Butkevych, O. Vinogradova, O. Voloshchuk, G. Grift, G. Gilbert, N. Zelinska, V. Kolesnyk, I. Lukashuk, V. Panova, M. Pashkovskiy, V. Popko, G. Rony, M. Ford, M. Khavronyuk, and others.

The purpose of this study is to analyze modern scholarly and conceptual approaches to understanding the concept of “extradition.”

In legal science, the issue of defining terms that meet the requirements of precision, clarity, conciseness, consistency, and international harmonization is becoming increasingly important. This is particularly relevant to the concept of “extradition,” the substantive content of which is influenced by both international acts and national regulatory frameworks, reflecting diverse linguistic systems and legal traditions. At the same time, a content analysis of scholarly literature reveals that there is no unified understanding of extradition and its legal nature within legal doctrine.